

**Veilig ontwerp
en beheer in
kwetsbare wijken
moet en kan.**

**Gewoon
doen!**

Paul van Someren

Natuurlijk vindt iedereen dat straten, pleinen, parken en stegen veilig moeten zijn en veilig moeten voelen. Iedereen moet zich buiten in de openbare ruimte veilig voelen. Vrouwen, mannen, LHBTI+ personen, vrouwen met een hoofddoek en mannen met een keppel. Iedereen.

Toch is er politiek met dit onderwerp iets raars aan de hand. Rechts vindt dat veiligheid gewaarborgd wordt door meer politie ("meer blauw op straat") en strenger straffen ("keihard aanpakken"). Links vindt dit symptoombestrijding en meent dat door sociaaleconomische maatregelen ("bestrijding van armoede en onderwijsachterstanden") het vanzelf veiliger wordt.

Bewoners en ondernemers in wijken en buurten – en zeker in kwetsbare wijken – zal deze discussie worst wezen. Zij willen gewoon minder inbraken, diefstallen, overlast en geweld, waardoor ze zien en voelen dat het veiliger wordt. Want met name in kwetsbare wijken scoort veiligheid laag en is het gevoel van onveiligheid hoog.

Voor bewoners en ondernemers is veiligheid een topprioriteit. Dus daders aanpakken? Prima! Meer investeren in achterstanden in de wijk? Ook prima!

Maar veiligheid vraagt om een combinatie van maatregelen. Handhaving én sociale investeringen zijn belangrijk, maar daarnaast is er een derde, vaak vergeten aanpak: zorg dat in het ontwerp van nieuwe (delen van) van de wijk en in het beheer van de wijk rekening gehouden wordt met veiligheid en het gevoel van veiligheid.

Door na te denken over veiligheid bij ontwerp en beheer van wijken kan je bijvoorbeeld de gelegenheid voor criminaliteit verminderen. In het buitenland staat deze methode bekend als Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) en in Nederland spreken over Veilig Ontwerp en Beheer. Die aanpak is in Nederland nog weinig bekend, maar werkt wel.

Zo liet onderzoek van twee econometristen zien dat het aantal woninginbraken in Nederland met een kwart afnam door vrij simpele bouwkundige veranderingen die vervolgens in het bouwbesluit werden opgenomen. Ook wijkgerichte aanpakken bleken effectief in het verbeteren van de veiligheid.

Er is ondertussen genoeg kennis en kunde beschikbaar over CPTED en veilig

ontwerp en beheer. Zowel in buitenlandse onderzoekscentra, als binnen Nederlandse infrastructuur, met instrumenten zoals de VeiligheidsEffectRapportage, het Politie Keurmerk Veilig Wonen[®] en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Sinds begin dit jaar bestaat er bij Hogeschool Inholland een Onderzoeksgroep Veilig Ontwerp en Beheer en een nieuw Handboek.

Ook in steeds meer gemeenten komt een sociaal veilige openbare ruimte door veilig ontwerp en beheer voorzichtig op de agenda. Daarbij is een gedeeld standpunt van de lokale politiek essentieel. Gemeenteraden en colleges van B en W moeten met elkaar vaststellen dat de inzet van ontwerpers - van planoloog en stedenbouwkundige tot architect en bouwkundige - en beheerders van onze wijken en buurten cruciaal is voor veilige wijken.

De beginselen van CPTED & Veilig Ontwerp en Beheer bieden het vertrekpunt om integraal te werken aan veiligheid. Buurtbewoners – met name in kwetsbare wijken – hebben dat hard nodig.

Paul van Soomeren is oprichter van DSP-groep & onderzoeker bij de Onderzoeksgroep Veilig Ontwerp en Beheer, Hogeschool Inholland